

ЕВАНГЕЛСКО ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ.

ГОД. 3.

ЦАРИГРАДЪ, СЕПТЕМВРІЙ 1867.

БРЮЙ 9.

ИЗЛОЖЕНИЕ-ТО ВЪ ПАРИСЪ.

Читатели-тъ на листъ-тъ ни съ чувамъ за велико-то изложение въ Парисъ, което прѣз туй лѣто привлича толкоть хора отъ всички-тъ почти страни на свѣтъ-тъ. Отъ 20 годинъ на самъ главамъ съ и други изложения подобни на туй, въ Лондръ, Парисъ и Нов-Йоркъ; но Императоръ-тъ на Французи-тъ поиска тази година да направя едно изложение, което по обширность-тъ, обемность-тъ и великолѣіе-то си да надминува всички-тъ прѣдлауци изложения, и никой не може да отрече сполукъ-тъ му; защото никогъ не съ събрали на едно мѣсто толкоть земни произведения и толкоть изобрѣтенія на челоувѣческо-то искусство, колкото сега съ собраны въ французско-то Изложение. Почти всяка просвѣщена държава е проводила тавъ каквото има ней искусство, любовно, общеполезно и краспорѣчиво, и тѣзи безгласни врѣдѣстители краспорѣчиво говорятъ на цѣль свѣтъ за естествено-то богатство на страни-тъ отъ дѣто произлизать, и за искусство-то на жители-тъ имъ. Туй изложение стана и поводъ за Царскы свиданія и посѣщенія. Повечето отъ Европейски-тъ царіе счетохъ това изложение за благоврѣіе да посѣтятъ прѣкраснъ-тъ столицъ на Францъ, дѣто Императоръ-тъ и народъ-тъ ги угоща-

вахъ съ царско великолѣіе. П. И. В. Султанъ-тъ даже благоволи да приеме приглашеніе-то на французскій Императоръ и да посѣти изложение-то. Послѣ П. В. благосклонно прие приглашенія-та и поганванія-та на други нѣкои царскы дворе и прострѣ пътуваніе-то си до Англія, Пруссія и Австрія, дѣто всички-тъ, царіе и подданици, благородни и прости, го приехъ съ извъредно тържество и му въздадохъ царскъ честь.

Изложение-то е помѣстено на Champ de Mars или марсово поле, отъ което 600, 000 четвърти яра съ опрѣдѣлены и заключени за тази работъ. Самий-тъ палатъ направенъ отъ жѣлзо и стѣкло, държи $\frac{1}{5}$ часть отъ туй пространство, сир. 200, 000 четв. яра. Палатъ-тъ съ круглы и тѣщи раздѣленъ на сѣрѣдоточны отдѣленія, и тѣзи отдѣленія се подраздѣлятъ съ други пѣтища, които излизать отъ цѣтвовый-тъ садъ (който обема сѣрѣдоточнъ-тъ часть отъ палатъ-тъ), и се простиратъ до окружность-тъ (стѣнъ-тъ). По едно или повече отъ тѣзи отдѣленія съ опрѣдѣлены на всякой народъ за изложение-то на произведения-та му. Понеже изложение-то става въ Парисъ, Французи-тъ както е извѣстно присвоивать по голѣмъ-тъ часть отъ палатъ-тъ, и надминувагъ други-тъ народы въ ижеество-то на произведения-та си въ разно-

образіе-то на изобрѣтенія-та си. За това Франция държи първий-тъ чинъ, а Англія вторий-тъ. Произведенія-та и изобрѣтенія-та на Оландци-тъ и на Русци-тъ сж пакъ доста знамениты: слѣдъ това произведенія-та на Турциѣ и на Египетъ си отличаваъ по причини на особено-то си свойство. Отдѣленія прѣдадени на художественно-то искусство сж много любопытны и заслужаваъ особено внимание, защото чрѣзъ него си олекчаватъ трудове-тъ на челоѣци-тъ — на жакіе-тъ и на жени-тъ. Има други по чудесны и по и дѣсны изобрѣтенія отъ телеграфъ-тъ и машинѣ-тъ за шевъ; и за тѣзи изобрѣтенія най голѣма честь ся отдаде на Американци-тъ. Една отъ прѣхващя-тъ награды ся даде на Императора Пингосона за най искусенъ образъ (жорнетъ) отъ жакъ за сиромиси-тъ. Достопримѣчателно и пѣсърдично за всички челоѣколюбны е че царіе-тъ намѣхъ вече да ся гыжжѣ за спокойствіе-то и здравіе-то на нѣй долин-тъ си подданицы. Не оставя време да пишеть за дааніе-то, живописное-то, фарфурн-тъ, мозаичн-тъ, бисерн-тъ, кокухарн-тъ, обушн-та, келіи-тъ, баруци-тъ, и всякой видъ покаянина, които тамъ ся излагатъ въ голѣмо избиліе и чудно рази образіе. На лѣтъ-тъ, както казахмы вече по горѣ, държи $\frac{1}{3}$ часть отъ склононо-то мѣсто, а друзъ една третя часть е наредена като паркъ, украсена съ искусствены езерца, водны источницы, водонады, вещеры, хврасійчета, цвѣта, и сътъ всичко що може да е пріятно на око-то. Останклати третя часть е украсена съ разнообразны здания. — Египетскы храмово, палаты на Маири-тъ, Китайскы кумирницы, и съ кѣвото има лю омыно въ зданостроеніе-то на разны-тъ народы. Тамъ ся намира не само това що е пріятно на чувства-тъ и услаждава въображеніе-то и поучава умъ-тъ, но и онова що ползува душн-тъ. Тѣ като положили толковы трудъ за вещественно-то благоденствіе на челоѣци-тъ, не забравехъ и нравственн-тъ и религіозн-тъ нѣкъ интересы. Съ царско дозволеніе Французскы и Англійскы общества раздѣлять Свято-то Писаніе и правоучительны книги. Има въ изложене-то и зданіе, дѣто въ свѣтъ педѣль ся проповѣдва слово-то Божіе на Французскы, Германскы и Англійскы языкъ. Въ Англійско-то и Аме-

риканско-то отдѣленіе Св. педѣля ся наредена както трѣбаа. Всичко прѣзъ този денъ останува покрито, машини-тъ сж заирѣны и прилична тишина владѣе прѣдъ изъ тѣзи отдѣленія.

Въ изложене-то ясно ся прѣдставена сила-та на Христіанскѣ-тъ вѣрѣ. Ина гымъ съ което може да ся сравни състоиціе-то на жители-тъ на нѣкои ос ромы изъ Тихий-тъ Океанъ прѣдъ 50 годн-тъ, когато бѣхъ идола-католицы. сътъ състоиціе-то нѣкъ състоиціе отъ когато ся станаа Христіани. На една страна сж наредени прѣдѣли-тъ нѣкъ богове, дрехы и воинскы оръжія, а на друга, сегашны-тъ книги, вѣстници и земны произведенія, които силно доказаватъ просвѣтителн-тъ силѣ на Христіанство-то.

Но може бы нѣкой да попыта, какъ ползѣ ще иматъ отъ изложеніе-то; какъ проявѣ за толковы трудъ и разиоски? Ще ся улучи ли отъ нево състоиціе-то на свѣтъ-тъ? Има полза и полъ в голѣма отъ такыиъ всемірны изложенія, защото прѣдставяъ единство-то и г атство-то на челоѣческы-тъ родъ, и сн показуваъ колко по добро е да ся учъ в народи-тъ един другы, и да приносятъ полъ един на другы, неже да струватъ зло един на другы. И понеже сѣмърѣе Матъ (мѣсто дѣто е поставено на женіе-то и званіе *воинско поле*) чрѣзъ изложене-то е посвячено вече на торжественн-тъ побѣда на миръ-тъ, на трудолюбіе-то, на общеполезны-тъ изобрѣтенія и на челоѣческо-то напрѣдуваніе кѣкъ истинно-то благоденствіе, нека го приемель за прѣдѣствикъ на време-то когато на роль чрѣзъ народъ не ще дигне вождъ, што ще ся учатъ вече на бой. Исх. 2; 4.

БИБЛІЯ-ТА.

Челоѣци-тъ често пытатъ, какъ можеъ да чететь нѣкъ Библиѣ-тъ, да ся ползувамы отъ неѣкъ.

На този въпросъ има слѣдующы-тъ отговори.

1) Намѣри, ако е възможно, едно мѣсто дѣто можешь да имашъ уединеніе и тишиль; умъ-тъ ся смущава когато имашъ страхъ че нѣкой ще ти досажда, или когато бързашъ.

2) Никого не начинай да чететь безъ да вдигнешъ първо сръце-то си кѣкъ Бо-

га съ усърдиѣ молитѣ, че той ще ти види, учи и благослови.

3) Научи що казва Исусъ за Святого Духа (Иоанн. 16; 7, 13, 14, 15) до дѣто никаква сѣнка отъ самитѣ не остане да ти прѣчи, за да имашъ едно постоянно и усилено убѣждение за него, като е той непогрѣшимъ учитель.

4) Не чети по много отъ колкото можешъ да пріемишъ. Никога ти ще можешъ да пречетеши една или повече глави съ вниманіе, лесноѣ и полѣз.

А пакъ другъ пакъ, по добръ ще сторшишъ да ся сриѣши само на единъ стихъ. Развий стихъ-тъ. Попытай, колко мысли заключаватъ този стихъ. Труднъ си ако можешъ да ся напоминешъ други стихове що излещаватъ сѣмъ-тъ истина.

Попытай, да ли стихъ-тъ има нѣкое особно отношеніе дѣлъ тебе.

Нѣко-и по обичаѣ да четѣтъ Библиѣ-та наредъ. Това е полезно. Но нѣкои конто обичаѣтъ Библиѣ-та, и обыкновенно пріобрѣтватъ при нея за наставленіе и ученіе, често ще обичаѣтъ да четатъ оубѣи мѣста, що ся отнасятъ особно на днешно-тъ имъ нужди. Таквиѣ чловѣци ще дирятъ за наставителни или исторически стихове конто ся отнасятъ на днешно-то имъ поведеніе.

5) Полезно е пакъ и много интересно да ся четѣ Библиѣ-та, като въ едно врѣмѣ ся дири само за единъ особенъ прѣметъ.

Кваменіе-то съ свидѣтелства-та ще помагѣ много за таквоѣ четеніе.

6) Чети съ перо-то си въ рѣкъ, и забѣлѣвъ ѣ въ една книга мысли-тъ, конто та особно интересуватъ.

7) Чети Библиѣ-та съ неуморни старанія да знаешъ и да любишъ Исуса, както бы чезъ писма-та на нѣкой прѣтель, когото никакъ не си видѣлъ, а искашъ да го знаешъ и любишъ.

8) Чети Библиѣ-та съ най годѣмъ грижѣ да познавашъ себе си; да знаешъ всичко-то си положеніе, а особно да знаешъ въ какво нѣщо не правишъ волѣта Божіѣ.

9) Дири отъ Библиѣ-та да научишъ и най малки-тъ нѣща, въ конто си длѣженъ на Бога и чловѣци-тъ.

10) Търси за нови мысли. "Хлѣбъ-тъ нашъ пасѣщій, дай го намъ днесъ," е причина-та молитва за всякого, който

желае да ся храни съ слово-то Божіе. Вчерашни-тъ размислиѣ, впечатлѣнія и чувства не ся доволни за днесъ. Тѣ трѣбва да ся повтарятъ и увеличаватъ кѣто ся прочете пакъ и днесъ внимателно. Съ слово-то Божіе. Отъ всяко прочитаніе, прѣдъ-бывай най малко беремъ една новѣ, асѣмъ и впечатителна мысль и размисли върхъ нея. Много отъ псалми-тъ сѣ молитви и славословіѣ. Избери нѣкое отъ тѣзи прошенія, или описанія за славословіе; земи го за свое, и го повтори много пакъ прѣдъ Бога (сѣбди)

ВЪПРОСИ ОТЪ СВЯТО-ТО ПИСАНІЕ ВЪРХУ НИЖНСТВО-ТО.

Що бѣше прорѣчено за Іоанна Кръстителя?

"Ще бѣде великъ прѣдъ Бога, и вино и сикерѣ нѣма да пиѣ." Лѣв. 1; 15.

Быва ли свещеници-тъ да ся опиватъ?

Говори Господъ Аврону и рече: Вино и сикерѣ не ще да пиѣте, ты и синове-тъ ти съ тебѣ, когато влизате въ ски-ниѣ-тъ на събраніе-то, за да не умрѣте, това ще бѣде вѣчно узаконеніе въ родовѣ-тъ ви." Лѣв. 10; 9.

Длѣжны ли сѣ управители-тъ да ся въздържатъ отъ вино?

"Не е дадено на цари-тъ, Лемуле, не е дадено на цари-тъ да пиѣтъ вино, нито на князи-тъ да пиѣтъ сикерѣ." Прит. 31; 4.

Защо не е дадено на управители-тъ да пиѣтъ вино?

"Да не бы като ся напиѣтъ да забравятъ законъ-тъ, и извърнатъ смѣдъ-тъ на угубленъ." Прит. 31; 5.

Що казува Св. Писаніе за оубѣи конто опиватъ чловѣци-тъ?

"Горко тому що напоити ближний-то си, тебѣ който пазивашъ сикерѣ-та си, и оше го опивашъ." Лѣвк. 2; 15.

Позволено ли е да имамъ сношеніе съ пивници?

"Не бѣди между виноиѣци." Прит. 23; 20.

Умно ли сѣ конто сѣ опиватъ?

"Вино-то е подсмѣтѣль и сикера-та крамола; и който ся настервува отъ тѣхъ, не е благоразумевъ." Прит. 20; 1.

Какви сѣ слѣдствія-та на невздържаніе-то?

"Кому става охъ? Кому въздышанія

Кому караніе? Кому празднословіе? Кому удари безъ причинъ? Кому подухили очі? — На онѣзи които ся бивать въ вино. Който ходять да дарять подарено вино." Прит. 23; 59, 30.

Кои осиромашавать?

"Виноци-тъ и невздържній ще осиромашѣють." Прит. 23; 21

Виноци-тъ ще ся спасять ли?

Нито *пѣяници-тъ*, нито хуантели-тъ, нито грабители-тъ нѣма да наследѣють царство-то Божіе." (1 Кор. 6; 10.) Всяко пѣяство пачина отъ малко. Който пѣе по 50 драма, послѣ ще неса по 100 драма; а послѣ по половинѣ оръ или окъ; и който пѣе по малко нестане че неще да стане пѣяница и да изгуби душа-тъ си.

Датжин да сме да ся въздържамъ отъ вино заради други-тъ?

Добро е да не ядешъ месо нито да пѣешъ вино, нито да сторнѣшъ нѣщо въ което ся прилика, или събланива, или изнемоощава братъ ти., Рим. 14; 21.

Що казува Господь за онѣзи които събланивають други-тъ?

"Горко на оногова чрезъ когото дохаждатъ съблани-тъ. Но добръ бы было за него да ся окачеше воденаченъ кахъкъ около вратъ-тъ ну и да бжде хвърленъ въ море-то, а не да съблани одного отъ тия малки-тъ." Лук. 19; 12.

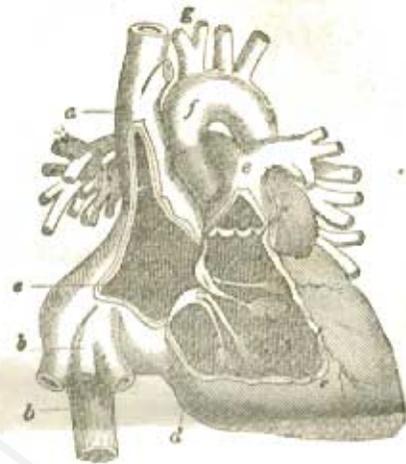
Св. Писаніе дѣла ли да ся пѣе вино за лѣкъ?

Мава, "Не пѣй вече само водѣ, но употреблявай малко вино за стомахъ-тъ си, и за чисти-тъ твой болѣдуваніа." (1 Тим. 5; 23.) Види ся че Тимотей по надрѣдъ пѣше само водѣ и потребѣо бѣше за единъ апостолъ да му зарѣчи да пѣе "малко вино за стомахатъ си, и чести-тъ си болѣдуваніа."

Испытай исторіа-тъ: вѣроисповѣдательны-тъ мѣстна на народы-тъ смъ слѣдвали всякога наращѣніе-то или смазеніе-то на словесно-то си образование. Дѣто виднѣшъ варварскій народъ, заключи въ умъ-тъ си че нѣма истинно вѣроисповѣданіе, или е заражено съ басни; дѣто виднѣшъ вѣроисповѣданіе заражено, заключи че и варварство-то на вѣрующы-тъ е съразвѣрно състъ зараж-тъ; варварство-то е малко, ако зараза-та ся ограничава въ малки нѣща, варварство-то е много, ако заразата е учернила съвѣстъ вѣроисповѣданіе-то.

Корли.

ЗА СЪРДЦЕ-ТО И ОБЫКАЯНИЕ-ТО НА КРѢВЬ-ТѢ.

Животъ-тъ е тайна; законъ-тъ му ся утвърждавать на едно начало, което прѣвсхожда наше-то разуміе: а всичко шо става въ животны-тъ, показва много ясно дѣйствиѣ-то на Бога, който самъ е моглъ да устрои, самъ може да ги съхранява, и самъ разумѣва и зове тайна-тъ на живота. Едно начало таинственно, което избѣгва отъ ножа на анатомиста, намѣрева ся въ всяка жица, въ всяка сухъ жица, въ всяка частица на крѣвь-тъ която обикала въ тѣло-то: извѣстно че има нѣщо което дава усѣщаніе на жили-тъ, сила на скиваніе въ жицы-тъ, и което прѣтвара храна-тъ ни въ топлинъ и жива крѣвь. Кой може да истыкува шо е животъ-тъ! Кolkото повече го издирывамъ толко по много ся удивявамъ и чудимъ. Кой мудръ може да ся похваляче е открилъ скривши-тъ на естество-то? Кой мудръ може да създаде най долно цѣвсколо, или да съживи мъртво-то му тѣло, или да събере и да съедини частъ главны-тъ му части и да рече, Оживѣй? Никой; но има Единъ, който може, кой-то и други и много е направилъ, онзи който рече: да бжде видѣно, и бжде видѣно; който създаде челоуѣка и всичко живо само съ думѣ-тъ си.

Макаръ че животъ-тъ, кога ся изглежда самъ по себе си, е едно таинство, но дѣйствиѣ-то на живы-тъ тѣла, отъ което зависи непосредственно органическо-то нѣкъ съществованіе, подлѣжатъ до нѣкъ подъ наше-то издирваніе, и прѣдставять на замысленный-тъ умъ много важны работы.

Едно отъ жизненны-тъ дѣйствія е об-
каляние-то на кръвъ-тъ, което да разу-
мѣемъ, трѣбва първо да познаемъ орга-
ны-тъ, чрезъ които ся извършва: а тѣ
сѣ *сърдце-то, артерии-тъ, и вени-тъ*;^{*}
жилы-тъ ся выкатъ и съ общо имено-
ваніе, *кровоносни съдове.*

Въ челоуѣка и въ вименосны-тъ живот-
ны, и въ птицы-тъ, сърдце-то е напра-
вено по еднакво начертаніе. А въ гадове-
тъ, рыбы-тъ, и въ по долній-тъ чинъ
на животны-тъ, найпърва ся разнообразно
направено.

Сърдце-то е една голѣма и хралунава
рыбца, раздѣлена извнѣрь на четири го-
лѣмы хралупости.

Въ вименосны-тъ е положено въ бро-
ниѣ-тъ между бѣлий-тъ дробъ, и обви-
то въ една циповидна кесія, именуе-
мъ *сколоесърдце*: а въ птицы тѣ има
оцуй което ся именува броня, и бѣлий-
тъ дробъ не е свободенъ по прилѣпенъ
за ребра-та и за гърбнакъ-тъ, и така не-
спѣлнитъ хралупости-тъ между ребра-та.
Отъ това сърдце-то въ птицы-тъ не е
положено точно на истѣ-тъ странѣ, както
въ вименосны-тъ: има и малкъ еднакъ раз-
ликъ споредъ направѣ-тъ.

Четири-тъ сърдечны хралупости сѣ *де-
сно-то ухо, и десний-тъ гастридъ, лѣ-
во-то ухо, и лѣвий-тъ гастридъ.*

Уши-тъ сѣ малки хралупавы уховидны
прѣложенія или висудки, съ рыбицовидны
ограденія, които иматъ малкъ силъ: а
видатъ ся повече че сѣ разширенія на
жилы-тъ, неже особны и отдѣлены хра-
лупости. Гастриды-тъ начертаватъ голѣ-
ма-тъ часть на тоя органъ: огражденія-
та имъ сѣ чести и рыбицовидны, но не
равно и на два-та: прѣграды-тъ на де-
сний-тъ гастридъ, който самъ испроважда
кръвъ-тъ въ бѣлий-тъ дробъ, сѣ по сла-
бы, като оцѣи на лѣвий-тъ гастридъ,
отъ дѣто кръвъ-тъ излази, по венчки-тъ
части на тѣло-то, сѣ крайно яки и чести.
Гастриды-тъ не сѣ възъ вѣнъ только въ о
раздѣленъ както уши-тъ; но помежду
тѣхъ опрѣдѣлительна-та линия ся забѣлѣж-
ва съ съ жилы въ артерии, които ся ви-
дятъ че стигатъ долу въ сърдце-то на
вѣрхъ-тъ му. (сѣдува.)

^{*} Артерии сѣ бѣлыи-тъ жилы прѣзъ които от-
приша сърдце-то кървь-та на вѣнъ, а Вени сѣ други-тъ
жилы прѣзъ които ся приша пакъ кървь-та.

ПИСМА ЗА МАЙКЫ.

ПИСМО 21.

*Първо обработваніе на умственны-
тъ сили на дѣте-то.*

Възлюбленная ми сестро!

(Продълженіе)¹

Едно отъ най добры-тъ срѣдства
за бавеніе и ученіе на чело-то ти въ
къщи е да приготвишь нарочно дървце-
та отъ разны образы, каквото кубове, ко-
нуси, пирамиды и др. по единъ и по два
прѣста голѣмы, които можешъ да зарѣ-
чашъ да ти направи стругаръ (догромад-
жия). Съ тѣзи дървцета, ще можешъ лесно
да прѣдадешъ разны идеи на чело-та си.
Когато имашъ врѣме, описувай на дѣ-
щерѣхъ си каквото забѣлѣжвашъ въ тѣхъ;
сирѣчь образъ-тъ имъ, страны-тъ или ре-
бра-та имъ, жглы-тъ имъ, и др. Тури
гы въ разны положенія, и подтрувай ѣж
да ти подражава въ всичко що види че
правишь и казувашъ ты. Можешъ да турѣ-
тъзи дървцета на рѣдъ, и да ѣж учишь да
брой, да прилага, да отпѣла и да умно-
жава съ тѣхъ споредъ ели-тъ и въз-
растъ-тъ си. Като пригледва жглы-тъ на
дървцета-та и като брои число-то имъ,
лесно ще научи да тегли на плочъ-тъ ре-
ски правы и гърбавы и жглымъ което
приучва рѣкъ-тъ ѣ, и така ѣж приготви
въ наукъ-тъ за писаніе.

И друго добро употребеніе на тѣзи
малки-тъ дървцета става да учи отъ тѣхъ
азбукъ-тъ. Отгоръ на всяко дървце
загѣни или напиши една буква или единъ
слогъ, и когато сѣдишь на работъ-тъ си
тури дѣте-то си да избира буквы-тъ
които му казвашъ, и да ти ги покаже.
Тѣзи дървцета още служатъ и за игра-
кы на дѣца-та, както може да помнишь
че ти спомѣняхъ и въ шесто-то си писмо.

И колкото дѣте-то ти расте на въз-
растъ, и ся усаждава отъ слушаніе на
исторійкы, и става много любознито, ви-
мавай добръ, сестро, щото глупавы при-
казкы, басни, и сказанія на вѣды и са-
модивы никога да не заразяватъ слухъ-
тъ му, и за да го направишь даже да зе-
ме отвращеніе отъ това, занимавай умъ-тъ
му съ полезны расказванія, съ исторіи
отъ Св. Писаніе и съ примѣры отъ дѣца,
които сѣ ся показали угодны или неу-

годни на други съ поведението си. А най в рво, понеже не е нужно за дѣцата да чуватъ всичко, внимавай добръ когато е при тебе дѣте-то ти да не споменувашъ за работи които докарватъ страхъ, скѣрбъ, и дрѣ. Каква нужда на прихѣръ да споменувашъ прѣдъ него за нѣкое убійство дѣто е станало, или за кражба и други таквызъ? Знаеш ли, драгъ мой, какво лошо впечатлѣние прави това на дѣте-то!

Казахъ по горѣ че когато по порасте дѣте то ти, да му приказувашъ всякога истинны исторіи. А освѣнъ това, когато имаши врѣме, не дѣй забравя честечко да му прѣдлагашъ таквызи питанія. Каж ми ставы-тъ на рѣкѣ тѣ си — на тѣлю-то си — кажи ми пѣсна-та на вѣнчыв-тъ животны, които знаешъ, — какъ живѣхтъ? — Каквы сѣ свойства-та нмъ? — Каж ми разны-тъ видове на овоція-та, които си чула; кои познавашъ отъ тѣхъ? по кое врѣме прѣзъ годинѣ-та узрѣвать? — Колько сѣ врѣмена-та на годинѣ-та? — Колько сѣ див-тъ? — Недѣли-тъ? — Мѣсеци-тъ? — Какъ нмъ сѣ имена-та? — Кой тича по скоро? Дѣ си споменува че врѣме-то ся минува скоро? — Кой не иска да ся труди? — Кой не чака? — кой не слуша и не ся покорява? — Кой не ся благодарни никога? — Кой иска да говори всякога? — Кой ся стреснува отъ единъжъ? Кой обыча да е полезенъ на дѣца-та си? — Отъ дѣ излѣзва жельзо-то? — Злато-то? — Сребро-то? — и дрѣ. — Дѣ спятъ птицы-тъ? Трѣба ли да ся играемъ съ птицы-тъ? — Защо не? — Тѣзи могатъ да послужатъ само за прихѣръ. Но почти всякой прѣдметъ или отъ природѣ-тъ или отъ искусство-то е пѣлень съ поученія за дѣца-та. И пакъ ти казувамъ че по привлекателны исторіи не можемъ да намѣримъ отъ тѣзи които сѣ въ Св. Писаніе и въ истиннѣ-тъ исторіи на древни-тъ и новы-тъ врѣмена. И зашто истиннѣ да поирачавамъ улѣ-тъ на дѣца-та си, или да оставамъ други да го поирачавагъ съ глупавы приказкы?

Когато ся трудимъ и стараемъ да прѣподадемъ учение, трѣба да внимаваме да не наснуваме чѣда-та си и да ги влчимъ отъ едно нѣщо на друго, но да нмъ даваме доводно врѣме да размислятъ, и да праватъ вси-тъ си заблѣжванія, да

ся стараемъ да ги благодаримъ до колкото можемъ на всяко тѣхно право почитваніе.

Но може бы, любезна сестро, да ми попыташъ още, “колко врѣме именно сѣмъ дѣжна за учѣ дѣте-то си?” Това, драга моя, трѣба да го рѣшимъ споредъ обстоятелства-та си и споредъ колкото повече освѣщашъ дѣжностъ-та си. Това заблѣжваніе само ще ти направѣ азъ, че ако и други занатія ти вѣспирагъ да не можешъ повече отъ единъ часъ на день да употрѣбывашъ обработваніе на духъ-тъ на любезно-то си чѣдо, ако посвящавашъ този единъ часъ редовно и както трѣба, наедно съ ученія-та, които ще нмъ давашъ прѣзъ ~~всички-тъ други~~ часове на день-тъ, ще нмъ докара много по годѣна ползѣ, отъ иай добро-то училище въ което може да іжъ проважашъ отъ седмѣ-тъ или осмѣ-тъ годинѣ на възрастъ-тъ ѣ. Ако ли по злѣ честь дѣте-то не може да ся учи въ къщи, разумѣва ся трѣба да ся проважда въ училище-то твърдѣ малко, поне въ нѣсѣ-тъ годинѣ на възрастъ-тъ му. Но не можешъ да ся възобразишъ, любезна моя, колко е по сгодно и прилично, майка-та да учи у дома си дѣца-та си въ малкый нмъ възрастъ, а не да ся учатъ съ обыкновенный-тъ въ училища-та начинѣ. И освѣнъ това, нито е възможно, нито е праведно за мамы-тъ дѣца да ся зачичавагъ непрѣстанно, и ако въ училище-то ся вярди благочиніе, малко-то дѣте бива осѣлено доводно часове на день-тъ въ едно глупаво мълчаніе, което е твърдѣ неприатно, и трѣба още по нуждѣ да ся обхожда и събира съ дѣца по голѣмы или по малкы отъ него, да научи много бесплатны работы, и да падне въ лошавы навыкновенія, Родители които знаятъ да чѣстатъ, не трѣба да проважлатъ дѣца-та си въ училище-то, до дѣто не ся научатъ поне да прочитатъ у дома си. А това не само че зѣ тѣхъ е много полезно, но много спомага и за уллученіе на общественнѣ-тъ училища.

Когато начнешъ да проваждашъ момиче-то си въ училище-то, трѣбва голѣмо вниманіе да го не оставиши да липсува отъ него. По голѣма прѣчка за успѣхъ-тъ на дѣца-та не може да бѣде отъ тѣзи дѣто да не ходятъ редовно на училище-то. Много родители сѣ въ го-

дѣло заблужденіе за това. Много пѣти за едно малко главоболіе, или защото на дѣте-то ся ще да оиде съ найкъ си на посѣщеніе, или и за други таквиъ, остава отъ училище-то, и родители-тъ му не само не считатъ това за погрѣшка, но много пѣти го и оправдаватъ. Но тавои-тъ не трѣба никога да ся надвѣятъ че дѣца-та нѣкъ ще усилѣтъ, и вмѣсто да мѣрятъ на горкий-тъ учитель, трѣба дѣца-та си, един защото ги ласкайтъ и повече да мѣрятъ на себе си. Друга пакъ голѣма и грѣшка е да не плащатъ на учителя заплатѣ-тъ които му ся стов, или да го прѣхвърлятъ днесъ за утрѣ за малко едно количество пары, които той наистинѣ получаваша съ потъ-тъ на лице-то си, и тѣй да каже съ кръвъ-тъ си, както и тога още дѣто да не купуватъ трѣбно-то на дѣца-та си, какъто книги, хартии, плочи, писемна, пера и перокожети, и други таквиъ, и едно-то и друго-то ся бира нищо; защото *приятель-та* му го наистинѣ твърдѣ доши пѣща; и праватъ помози! Горкава си! Да ся варича пѣ-учители-тъ да губатъ всичко-то си усърдіе, когато на противъ трѣбаше да употребявама всяко срдѣство за да ги насрдчатвама и да имъ помагаша и съ дѣцми-тъ си старави и съ приятели-тъ си. Имъ сама дѣшки да благодаримъ на учителя-тъ, които способно и съ довѣріе увеличаватъ чѣда-та ни и ся стараватъ, бѣго вѣчатватъ и всѣждатъ въ умъ-тъ нѣкъ добри начала, да утвърдяватъ вѣтъ-та ни и да ги праготвятъ да станатъ добри съеди, вѣри и приятели, и кротки християни. А когато повѣривани чѣда-та си за грижѣ-тъ на учителя-тъ, нека ся грижатъ прво най-ниго на казва хора прѣдавани най склѣнѣ-тъ склѣнѣности, и всѣкъ нека положили всички-тъ си сили да имъ помагаша въ добри-тъ имъ подвижи, като давама сила на рѣдѣ-тъ нѣкъ и дѣрзавеніе на срдѣце-то нѣкъ съ съмпасии-тъ си, желаніа-та и събѣги-тъ си, и като имъ давама споредъ сила-тъ си всяко улесненіе за да вършатъ работѣ-та си. А затова какъ трѣба да избирама учителя-тъ си, ето какво казува мудрый Шутархъ.

“Трѣба да търсимъ таквиъ учителя за дѣца-та си каквито да ся и споредъ живогъ-тъ си неукорни, и споредъ правогъ-тъ непохулни, и омитни и способни. Но за съжалѣніе съ достойни пѣкои родители, които прѣди да опитатъ тѣзи които ще ставатъ учителя на дѣца-та нѣкъ, отъ

безуміе, а по пѣкога и отъ неопытность прѣдватъ ги на челоуѣци вѣчтокми и недостойни; и това не е до толкозь достойно за осѣжданіе ако го праватъ отъ незнааніе, но онова е дѣто си пѣмъ нѣкъ какъ мѣсто-то, че много пѣти когато го зивѣтъ, и разбиратъ отъ думи-тъ на други-тъ невѣжество-то и зивѣ-тъ на много учителя, пакъ врачаватъ на тѣхъ ги дѣстатъ, и други за да сторятъ хатѣрь-тъ на приятели, които ги подструватъ на това, праватъ сѣщо, като болний-тъ, който, като остави дѣкаръ-тъ, койго може да го избави отъ болестъ-та му, зѣпъ хатѣрь-тъ на приятели-тъ си ои тѣй да каже съ кръвъ-тъ си, както и ногозъ, койго не прѣвѣбно ше го направито да загине, или както корабленникъ койго остави най добрый-тъ корячий и зема друга най добрый-тъ си другыго, койго не отбѣра нищо; защото *приятель-та* му го помага! Горкава си! Да ся варича пѣ-учители-тъ да губатъ всичко-то си усърдіе, когато на противъ трѣбаше да употребявама всяко срдѣство за да ги насрдчатвама и да имъ помагаша и съ дѣцми-тъ си старави и съ приятели-тъ си. Имъ сама дѣшки да благодаримъ на учителя-тъ, които способно и съ довѣріе увеличаватъ чѣда-та ни и ся стараватъ, бѣго вѣчатватъ и всѣждатъ въ умъ-тъ нѣкъ добри начала, да утвърдяватъ вѣтъ-та ни и да ги праготвятъ да станатъ добри съеди, вѣри и приятели, и кротки християни. А когато повѣривани чѣда-та си за грижѣ-тъ на учителя-тъ, нека ся грижатъ прво най-ниго на казва хора прѣдавани най склѣнѣ-тъ склѣнѣности, и всѣкъ нека положили всички-тъ си сили да имъ помагаша въ добри-тъ имъ подвижи, като давама сила на рѣдѣ-тъ нѣкъ и дѣрзавеніе на срдѣце-то нѣкъ съ съмпасии-тъ си, желаніа-та и събѣги-тъ си, и като имъ давама споредъ сила-тъ си всяко улесненіе за да вършатъ работѣ-та си. А затова какъ трѣба да избирама учителя-тъ си, ето какво казува мудрый Шутархъ.

Бѣди ми здрава.

ПРЪЧУДНО ПОМНЕНЕ.

Има въ Англия единъ слѣпъ старецъ просякъ, на когото помяне-то има толко голѣмъ силъ што можно да повѣрва пѣ-кой. Слѣдъ смъртъ-тъ на бацѣ си когато ся принуди този человекъ да проси, смая свѣтъ-тъ който видѣ че той знаеше изусть всичко-то Свято Писаніе на Ветхий и Новый Заветъ. Кажн отъ Св. Пис. нѣкое рѣченіе какво да е, и слѣпый-тъ ти казва тутакси коя глава е и кой стихъ: или прѣдложи му какъ да е глава и стихъ, и прочита ти непогрѣшно рѣченіе то. Единъ господинъ, като искаше да го опита, прочете нѣколко стиха отъ Писаніе-то съ едно малко извѣненіе на рѣчи-тъ. Слѣпый-тъ ся усуми малко, а послѣ му яви на кой странъ ся намѣрва, но рече че не бѣше ся прочело право, и прочете му го както бѣ писано въ книгѣ-тъ, и оправаше направенъ-тъ нарочно малкъ погрѣшность.

Послѣ го попыта онзи господинъ, що съдържава деветдесетый-тъ стихъ въ седмъ-тъ главъ на Числа-та. Старецъ-тъ ся видѣ пакъ смутенъ единъ минутъ, и послѣ извика: “Вы ми ся присяivate, господине, тазъ глава има само оедесетъ и деветъ стиха.” И въ други различни такыя опытванія сполучи непогрѣшно. Много пѣти го попытахъ за поученіе или слово, казано прѣди нѣколко дни, и всякога намѣрихъ испытатели-тъ му, че ако имахъ търпѣніе, можахъ да чуѣтъ пакъ отъ уста-та на слѣпый-тъ старецъ вещь ко-то поученіе или слово непогрѣшно.

Не съ малцина дѣто съ ся прочули за запомнителны силы. Скалигеръ можаше да важе изусть сто стиха и повече, като ги прочетѣше само единъ пѣтъ: а Сенека казвать, че можалъ да каже изусть двѣ хыляды рѣчи като ги чуше еднажъ, ако не бы имали нѣкое съдържаіе, или ако не завясаът една отъ други по между ся.

Многоученный Флорентіецъ Магліавекый пияше толко крѣпко помяне, што можаше не само разумѣ-тъ но и слыцы-тъ рѣчи на прочетено-го да помни. Единъ господинъ, за да опита прѣдивно-го му помяне, даде му еднажъ единъ рѣкописъ: слѣдъ нѣколко врѣме като го прочете Магліавекый и му го върна, отиде при него пріатель-тъ му и присграваше ся че загубилъ рѣкописъ-тъ, и моляше го колкото помни отъ него да му го напише. Магліавекый написа всичко-то, безъ да погрѣши што въ едикъ рѣчь.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

ЕЛАТЕ СЕГА.

1

Елате сега отъ грижи почиѣте,
И напусѣте работѣ;
Елате сега,
Елате тукъ приваели,
Съ едно сърце домашни вси
Да бѣдемъ радостни,
Елате сега.

2

Съ съ трудъ и съ съ грижи пѣлимъ съ дене-тъ;
Покой намъ носи вечеръ-та;
Елате сега.
Елате всички дружишкови
На бѣщны-тъ ся миренъ домъ
Въ любовь, любовь кругомъ,
Елате сега.

3

Вечъ слыце зайдѣ, луна-та и зѣбды-тъ
Съ свѣтъ сребренъ огрѣахъ;
Елате сега.
Да въвесемъ съ пѣсни хвалѣ
Къ Богъ който ни дари
Животъ и мирни дни;
Елате сега.

ПЫТАНІА ОТЪ СВ. ПИСАНІЕ.

- 44 Колко бѣхъ родове-тъ человекски прѣдъ потопъ-тъ?
45 Колко — отъ създаіе міра до Христа?
46 Кой стиги на най голѣмъ възраст отъ всички-тъ человекы што ся споменува въ Св. Писаніе? И колко бѣхъ годины-тъ му?
47 На кой женѣ възраст-та ся споменува въ писаніа-та?

Пѣнѣвъ-тъ на горѣкъ-тъ ибсенъ е положенъ на ноты и помѣстевъ въ книгѣ-тъ *Правила за пѣніе и свѣщенны пѣсни съ нѣтъом-тъ имъ сега* ново печатана въ Цариградъ.

Тая книга ся състои отъ 12 печатны листове, страници 108, и освѣтъ правила-та за изученіе на ноты-тъ — Европейскъ-тъ гласовна музика, съдържава още и 101 свѣщенны и нравственны пѣсни съ ноты-тъ имъ. Продава ся подвързана 5 гроша.

Притежатель на вѣстанка и на печатницѣ-тъ А. Минасіанъ, у Джамаж-ханъ.